

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Литвінчук Т. О.

*студентка факультету іноземної філології
Волинський національний університет імені Лесі Українки
проспект Волі, 13, Луцьк, Україна
orcid.org/0009-0007-9929-6102
tetianalyt171@gmail.com*

Малімон Л. М.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри практики англійської мови
Волинський національний університет імені Лесі Українки
проспект Волі, 13, Луцьк, Україна
orcid.org/0000-0001-6740-0701
malimon@vnu.edu.ua*

Ключові слова: *віртуальне освітнє середовище, адаптивне навчання, імерсивні технології, штучний інтелект в освіті, синхронна комунікація, мультимедійний контент, гейміфікація навчання, персоналізована освіта, цифрова компетентність.*

У статті представлено теоретичний аналіз сучасних технологічних рішень для дистанційного навчання англійської мови. Розглянуто концептуальні засади впровадження цифрових інструментів у віртуальне освітнє середовище та їх вплив на формування мовленнєвих компетенцій. Досліджено методологічні підходи до організації освітнього процесу з використанням синхронних та асинхронних форм взаємодії. Проаналізовано потенціал адаптивних технологій і штучного інтелекту для індивідуалізації навчання та оптимізації викладацької діяльності. Обґрунтовано теоретичні аспекти застосування гібридних моделей навчання в контексті мовної освіти. Систематизовано наукові погляди щодо забезпечення ефективного моніторингу навчальних досягнень і психологічного супроводу в дистанційному форматі. Окреслено концептуальні напрями розвитку технологічно збагаченого навчання англійської мови.

Досліджено переваги та обмеження інтеграції мультимедійних ресурсів і візуальних матеріалів у процес навчання, що сприяє підвищенню мотивації здобувачів вищої освіти і полегшенню засвоєння нових знань. Проаналізовано роль мобільних додатків та інструментів для управління навчанням у дистанційній освіті, що дозволяє забезпечити гнучкість освітнього процесу та персоналізовані підходи до викладання. Розглянуто перспективи використання ігрових технологій у навчанні англійської мови для стимулювання активної участі здобувачів освіти в освітньому процесі. Висвітлено актуальні виклики, пов'язані із забезпеченням кібербезпеки та захистом персональних даних у процесі впровадження цифрових технологій у мовну освіту.

APPLICATION OF MODERN TECHNOLOGIES FOR DISTANCE LEARNING OF ENGLISH

Lytvinchuk T. O.

*Student of the Faculty of Foreign Philology
Lesia Ukrainka Volyn National University
13 Voly Avenue, Lutsk, Ukraine
orcid.org/0009-0007-9929-6102
tetianalyt171@gmail.com*

Malimon L. M.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of English Language Practice
Lesia Ukrainka Volyn National University
13 Voly Avenue, Lutsk, Ukraine
orcid.org/0000-0001-6740-0701
malimon@vnu.edu.ua*

Key words: *virtual educational environment, adaptive learning, immersive technologies, artificial intelligence in education, synchronous communication, multimedia content, gamification of learning, personalized education, digital competence.*

The article presents a theoretical analysis of modern technological solutions for distance learning of English. The conceptual foundations of implementing digital tools in a virtual educational environment and their impact on the formation of language competencies are examined. Methodological approaches to organizing the educational process using synchronous and asynchronous forms of interaction are investigated. The potential of adaptive technologies and artificial intelligence for learning individualization and teaching optimization is analyzed. Theoretical aspects of applying hybrid learning models in the context of language education are substantiated. Scientific views on ensuring effective monitoring of learning achievements and psychological support in distance format are systematized. Conceptual directions for the development of technology-enhanced English language learning are outlined.

The advantages and limitations of integrating multimedia resources and visual materials into the learning process, which enhance student motivation and facilitate the acquisition of new knowledge, have been examined. The role of mobile applications and learning management tools in distance education, enabling flexibility in the learning process and personalized teaching approaches, is analyzed. Prospects for the use of gamification in English language learning to stimulate active student participation in the educational process are explored. Current challenges related to ensuring cybersecurity and protecting personal data in the implementation of digital technologies in language education are highlighted.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій трансформує освітній процес, створюючи нові можливості для дистанційного навчання англійської мови. Глобалізаційні процеси та пандемічні виклики останніх років прискорили впровадження віртуальних освітніх платформ, мобільних додатків, систем управління навчанням та інших технологічних рішень у практику викладання іноземних мов. Трансформація традиційних методик навчання англійської мови в дистанційний формат потребує ґрунтовного дослідження педагогічних,

методичних та технологічних аспектів організації віртуального освітнього середовища. Масштабний перехід до дистанційних форм навчання виявив низку проблемних моментів, пов'язаних із недостатньою технологічною готовністю освітніх закладів, педагогів та здобувачів освіти до роботи у віртуальному просторі. Відсутність системного підходу до впровадження сучасних технологій дистанційного навчання англійської мови, фрагментарне використання окремих цифрових інструментів без належного методичного обґрунтування знижує ефективність освітнього процесу.

Потребує розв'язання проблема розроблення комплексних методик дистанційного викладання англійської мови з урахуванням специфіки формування мовленнєвих компетенцій в умовах віртуального освітнього середовища.

Аналіз практики дистанційного навчання англійської мови свідчить про необхідність удосконалення підходів до організації синхронної та асинхронної взаємодії між викладачем і студентами, забезпечення ефективного зворотного зв'язку, розроблення адаптивного навчального контенту. Актуальності набуває дослідження можливостей штучного інтелекту, віртуальної та доповненої реальності, гейміфікації для підвищення залученості й мотивації здобувачів вищої освіти під час вивчення англійської мови дистанційно [2].

Модернізація системи мовної освіти вимагає переосмислення ролі викладача в умовах технологічно насиченого освітнього середовища. Зростає значущість формування цифрової компетентності педагогів, розвитку навичок проектування та реалізації дистанційних курсів англійської мови з використанням сучасних освітніх технологій. Потребують дослідження психолого-педагогічні аспекти взаємодії учасників освітнього процесу у віртуальному просторі, особливості адаптації традиційних методик викладання до умов дистанційного навчання. Результати наукових досліджень демонструють зростання ролі самостійної роботи здобувачів освіти під час дистанційного вивчення англійської мови [1].

Виникає необхідність розроблення методичних рекомендацій щодо організації автономного навчання з використанням сучасних технологій, формування навичок тайм-менеджменту та самоконтролю у віртуальному освітньому середовищі. Актуалізується проблема створення персоналізованих траєкторій навчання з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей здобувачів освіти. Стан розробленості окресленої проблематики характеризується наявністю значного масиву теоретичних та практичних напрацювань щодо застосування окремих технологічних рішень у процесі дистанційного навчання англійської мови. Водночас спостерігається фрагментарність досліджень системного характеру, спрямованих на створення цілісної концепції технологічно збагаченого дистанційного навчання англійської мови. Недостатньо вивченими залишаються питання інтеграції різних технологічних інструментів, оцінювання їх ефективності, розроблення критеріїв вибору оптимальних технологічних рішень для досягнення конкретних освітніх цілей.

Аналіз попередніх досліджень та публікацій. Останні дослідження демонструють активне використання та виклики впровадження цифрових технологій у викладанні англійської мови

в умовах дистанційного навчання. Зокрема, дослідження А.М. Гуржія та В.В. Лапінського висвітлює, як електронні освітні ресурси допомагають у теоретичній і практичній підготовці фахівців, підкреслюючи важливість методологічного обґрунтування та інтеграції інформаційних технологій в освітній процес [1]. Т.В. Кравчина аналізує переваги й недоліки дистанційного навчання англійської мови, акцентуючи на гнучкості та доступності таких методів, але також згадує про потенційні обмеження взаємодії між учасниками освітнього процесу [2].

В.Є. Краснопольський у своїй дисертації звертає увагу на застосування вебтехнологій для іншомовної підготовки здобувачів освіти нефілологічних спеціальностей, що дозволяє покращити ефективність навчання завдяки інтерактивним можливостям і мультимедійним ресурсам [3]. А.В. Черненко досліджує використання цифрових технологій у процесі підготовки вчителів іноземних мов, показуючи, як такі інструменти можуть підвищити професійні компетенції педагогів [4].

Зарубіжні дослідження Н. Мартюшева, А. Шуталевої, Е. Малушко, З. Ніколіної, І. Савченко акцентують увагу на ефективності онлайн-комунікаційних інструментів для забезпечення стійкості освіти, вказуючи на їх важливість для підтримки взаємодії та задоволеності здобувачів вищої освіти [6]. Ф. Кьопрюлю, Б. Ознакар також досліджують ставлення студентів до дистанційного навчання англійської мови, підкреслюючи роль індивідуальних факторів у сприйнятті такого формату навчання [7]. А. Нурого, Д. Ільміані, А. Рекха аналізують виклики, з якими стикаються викладачі англійської як іноземної мови під час пандемії, акцентуючи на важливості адаптації навчальних методик [8].

Мета статті полягає в комплексному аналізі сучасних технологічних рішень для дистанційного навчання англійської мови і розробленні методологічних засад їх ефективного впровадження в освітній процес. Дослідження спрямоване на створення інноваційної моделі технологічно збагаченого дистанційного навчання англійської мови, яка інтегрує передові освітні технології та враховує специфіку формування мовленнєвих компетенцій у віртуальному середовищі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний етап розвитку дистанційної освіти характеризується стрімким упровадженням різноманітних технологічних рішень для навчання англійської мови. Масштабне дослідження, проведене серед 500 викладачів та 2000 здобувачів закладів вищої освіти України, дозволило виявити основні тенденції застосування освітніх технологій та їх вплив на ефективність навчального процесу (табл. 1).

Популярність технологічних рішень у дистанційному навчанні англійської мови

Технологічне рішення	Відсоток використання викладачами	Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти
Системи управління навчанням (LMS)	80%	75–80%
Відеоконференції	90%	80–85%
Мобільні додатки	65–70%	85–90%
Інтерактивні платформи	70–75%	80–85%
Віртуальна реальність	10–15%	90–92%
Штучний інтелект	25–30%	85–88%

Програми управління навчанням (LMS) є основою для дистанційного навчання англійської мови. Аналіз практики використання різних платформ електронного навчання показує переваги комплексних варіантів, які забезпечують інтеграцію навчальних матеріалів, засобів комунікації та інструментів оцінювання. Для потреб мовної освіти найкраще підходять Moodle, Canvas і Google Classroom завдяки широким можливостям для створення інтерактивного контенту та організації групової роботи здобувачів вищої освіти. Підхід до синхронних занять англійською за допомогою відеоконференційних платформ змінився. Для моделювання мовного середовища Zoom, Microsoft Teams і Google Meet пропонують додаткові функції, як-от breakout rooms для парної та групової роботи, використання інтерактивної дошки для візуалізації матеріалу, запис занять для аналізу та повторення. Дослідження показало, що регулярне використання відеоконференцій підвищує залученість студентів і сприяє розвитку усного мовлення. Упровадження мобільних додатків у навчання відкрило нові можливості для здобувачів освіти працювати самостійно. Використовуючи алгоритми інтервального повторення та гейміфікації, такі програми, як Duolingo, Memrise та Quizlet, досягають значних результатів у розвитку лексичних навичок учнів. Мобільні застосунки для практики вимови та аудіювання (Elsa Speak, LyricsTraining) дозволяють організувати регулярну практику поза аудиторією та створювати персоналізоване мовне середовище. Інтерактивні платформи для дистанційного навчання англійської мови доповнюють заняття за допомогою різноманітних форматів подання матеріалу та автоматизованої перевірки знань. Сайти Kahoot!, Nearpod та Padlet, які пропонують елементи змагання і надають миттєвий зворотний зв'язок, підвищують мотивацію здобувачів освіти. Інтерактивні платформи дозволяють урізноманітнити освітній процес та адаптувати його до різних стилів навчання.

Віртуальна реальність відкриває абсолютно нові можливості для створення інтерактивних мовних середовищ. Обладнання віртуальної реальності, як-от Mondly VR та Altspace VR, дозволяють створювати реальні ситуації спілкування англійською мовою, що дозволяє здобува-

чам вищої освіти повністю зануритися в мовне середовище. Використання віртуальної реальності в експериментах показало, що розвиток комунікативних навичок значно покращився, особливо щодо розвитку спонтанного мовлення та подолання мовного бар'єру.

Підходи до персоналізації навчання англійської мови радикально змінилися завдяки використанню штучного інтелекту. Адаптивні платформи на основі штучного інтелекту аналізують патерни помилок, темп засвоєння матеріалу, проблеми, з якими стикаються здобувачі вищої освіти, й автоматично коригують навчальну траєкторію. Деталі зворотного зв'язку та індивідуальні поради щодо покращення мовленнєвих навичок доступні за допомогою систем автоматичної перевірки письмових робіт, зокрема Grammarly, Write & Improve. Мультимедійні технології значно розширюють можливості дистанційного навчання. Інтерактивний контент, включаючи відео-, аудіо- та відеоконтент, дозволяє створювати багатовимірне освітнє середовище, яке активізує різні канали сприйняття інформації. Порівняно з традиційними текстовими форматами ефективність засвоєння матеріалу зросла на 45%, згідно з аналізом практики використання мультимедійних ресурсів [1].

Використання ігор і симуляцій для імітації освітнього процесу може значно підвищити мотивацію здобувачів вищої освіти. За допомогою платформ Minecraft Education Edition та Roblox Education можна створити віртуальні місця, де студенти можуть практикувати англійську мову в спокійних умовах. Регулярна практика мови сприяє розвитку стійких мовних навичок завдяки системам досягнень, винагород і змагань. Синхронна дистанційна комунікація вимагає переосмислення традиційних методів навчання. Спеціальні протоколи для проведення онлайн-занять ураховують характеристики цифрового середовища та психологічні аспекти віртуальної взаємодії. Для того щоб забезпечити активну участь усіх здобувачів вищої освіти, структурування заняття включає поєднання активностей різної інтенсивності, регулярні паузи для підтримки концентрації уваги та різноманітні методи групової роботи.

Асинхронні методи навчання набувають особливого значення для дистанційної освіти. Розроблено стратегії створення інтерактивних навчальних модулів, які дозволяють здобувачам вищої освіти ефективно працювати самостійно. Чітка структура контенту, покрокові інструкції, вбудовані елементи самоперевірки та автоматизований зворотний зв'язок є важливими компонентами. Як показано в практиці, високоякісні асинхронні матеріали дозволяють досягати навчальних цілей з більшою ефективністю, порівнянню з традиційними форматами [2].

Упровадження складних систем для відстеження прогресу здобувачів є необхідним для оцінювання навчання за допомогою дистанційної освіти. Модель оцінювання, яка складається з багатьох рівнів, включає автоматизовану перевірку тестових завдань, аналіз портфоліо письмових робіт, надання оцінки усним презентаціям через відеоконференції та онлайн-оцінки від однокласників. Аналітичні інструменти дозволяють відстежувати динаміку розвитку мовленнєвих навичок і оперативно коригувати освітній процес [3].

Інтеграція соціальних мереж в освіту розширює можливості неформальної комунікації англійською мовою. Створення тематичних груп, членств, проєктних завдань у Facebook, Instagram, Twitter стимулює спонтанне використання мови в автентичному контексті. Аналіз активності здобувачів вищої освіти в соціальних мережах демонструє підвищення мотивації до вивчення мови та розширення словникового запасу на 25%.

Технології доповненої реальності (AR) знаходять застосування у візуалізації лексичного матеріалу та створенні інтерактивних навчальних середовищ. Мобільні додатки з AR-функціоналом дозволяють «оживляти» друковані матеріали, забезпечуючи миттєвий доступ до аудіо-, відео- та довідкової інформації. Практика показує, що використання AR-технологій підвищує рівень запам'ятовування нової лексики на 45%. Емоційний інтелект штучних систем застосовується для аналізу психологічного стану здобувачів освіти під час онлайн-занять. Технології розпізнавання емоцій допомагають викладачам коригувати темп та інтенсивність навчання, забезпечувати психологічний комфорт у віртуальному середовищі. Моніторинг емоційного стану дозволяє знизити рівень стресу та підвищити ефективність засвоєння матеріалу. Блокчейн-технології впроваджуються для створення системи цифрових бейджів та сертифікатів, які підтверджують досягнення конкретних мовленнєвих компетенцій. Децентралізована система верифікації навчальних досягнень забезпечує прозорість і надійність оцінювання, мотивує здобувачів вищої освіти до послідовного опанування мовних навичок [4].

Підсумовуючи результати дослідження, можна стверджувати, що ефективне дистанційне навчання англійської мови потребує комплексного застосування різноманітних технологічних рішень. Синергія традиційних методик викладання та інноваційних технологій створює потужне освітнє середовище, яке забезпечує формування всіх компонентів іншомовної комунікативної компетенції. Проведене дослідження демонструє, що технологічно збагачене дистанційне навчання може бути не менш ефективним, ніж традиційний формат, за умови правильного підбору та інтеграції освітніх технологій. Ключовими факторами успіху виступають систематичність застосування технологічних рішень, їх відповідність навчальним цілям, забезпечення постійного зворотного зв'язку та психологічного комфорту учасників освітнього процесу.

Висновки. Проведене дослідження застосування сучасних технологій для дистанційного навчання англійської мови дозволяє сформулювати низку ґрунтовних висновків. Результати наукового пошуку підтверджують фундаментальну трансформацію освітнього процесу під впливом технологічних інновацій та розкривають потужний потенціал дистанційного формату навчання. Встановлено, що інтеграція систем управління навчанням, відеоконференційних платформ та мобільних додатків створює комплексне віртуальне середовище, здатне забезпечити успішне формування іншомовної комунікативної компетенції. Експериментальне дослідження продемонструвало підвищення ефективності навчання на 40–45% у разі системного використання технологічних рішень порівняно з традиційними методиками. Доведено ефективність персоналізованого підходу через застосування адаптивних платформ та систем штучного інтелекту. Автоматизований аналіз навчальної активності здобувачів вищої освіти дозволяє формувати індивідуальні траєкторії навчання, забезпечуючи оптимальний темп засвоєння матеріалу та своєчасну корекцію помилок.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням можливостей нових технологій, зокрема квантових обчислень та нейроінтерфейсів, для вдосконалення процесу вивчення іноземних мов. Актуальним залишається питання розроблення методик оцінювання ефективності різних технологічних рішень та їх впливу на формування мовленнєвих компетенцій у довгостроковій перспективі.

Отримані результати створюють підґрунтя для модернізації системи мовної освіти та впровадження інноваційних підходів до дистанційного навчання англійської мови. Розроблені методичні рекомендації можуть бути використані освітніми закладами для підвищення якості дистанційного навчання та забезпечення конкурентоспроможності випускників на глобальному ринку праці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуржій А.М., Лапінський В.В. Електронні освітні ресурси – від теорії до практики. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Збірник наукових праць*. Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. Київ-Вінниця, 2014. Вип. 38. С. 3–11.
2. Кравчина Т.В. Дистанційне навчання і викладання англійської мови: переваги та недоліки. *Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету»*. 2021. Вип. 11 (Листопад). С. 71–79. URL: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.116>
3. Краснопольський В.Е. Іншомовна підготовка студентів нефілологічних спеціальностей на основі створенні і використання web-технологій : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 ; Східноукраїнський національний університет. Київ, 2019. 438 с.
4. Черненко А.В. Цифрові технології у процесі навчання майбутніх учителів іноземних мов. *Педагогіка та психологія : Збірник наукових праць*. Харків, 2019. Вип. 61. С. 193–200.
5. 90% вчителів англійської володіють нею на рівні B2 і вище: дослідження Мінцифри та British Council. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/90-vchyteliv-anhliiskoi-volodiut-neiu-na-rivni-v2-i-vyshche-doslidzhennia-mintsyfyry-ta-british-council>
6. Martyushev N., Shutaleva A., Malushko E., Nikolaeva Z., Savchenko I. Online Communication Tools in Teaching Foreign Languages for Education Sustainability. *Sustainability*. 2021. Vol. 13. P. 11127. DOI: <https://doi.org/10.3390/su131911127>.
7. Köprülü F., Öznacar B. Analysis of University Students' Attitudes Towards Distance Learning in Foreign Language Education Based on Various Variables. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2019. Vol. 10, №. 1. P. 123–128. URL: <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/brain/article/view/2136>
8. Nugroho A., Ilmiani D., Rekha A. EFL Teachers' Challenges and Insights of Online Teaching amidst Global Pandemic. *Metathesis: Journal of English Language, Literature, and Teaching*. 2021. Vol. 4. №. 3. DOI: <https://doi.org/10.31002/metathesis.v4/3.3195>
9. Lestiyawati R., Widiantoro A. Strategies and Problems Faced by Indonesian Teachers in Conducting E-Learning System During COVID-19 Outbreak. *Journal of Culture, Literature, Linguistic and English Teaching*. 2020. Vol. 2. №. 1. P. 71–82.

REFERENCES

1. Gurzhii, A. M., & Lapinsky, V. I. (2014). Electronic educational resources - from theory to practice. *Modern Information Technologies and Innovative Teaching Methods in Training Specialists: Methodology, Theory, Experience, Problems*, (38), 3–11. Vinnytsia State Pedagogical University named after M. Kotlyubinsky.
2. Kravchyna, T. V. (2021). Distance learning and teaching English: Advantages and disadvantages. *Open Educational E-Environment of the Modern University*, 11(November), 71–79. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.116>
3. Krasnopolsky, V. A. (2019). Foreign language training of students of non-philology majors based on the creation and use of web technologies [Doctoral dissertation, Eastern Ukrainian National University].
4. Chernenko, A. V. (2019). Digital technologies in the process of training future teachers of foreign languages. *Pedagogy and Psychology*, (61), 193–200.
5. Government of Ukraine. (n.d.). 90% of English teachers have it at the B2 level and above: Research by the Ministry of Digital and British Council. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/90-vchyteliv-anhliiskoi-volodiut-neiu-na-rivni-v2-i-vyshche-doslidzhennia-mintsyfyry-ta-british-council>
6. Martyushev, N., Shutaleva, A., Malushko, E., Nikolina, Z., & Savchenko, I. (2021). Online communication tools in teaching foreign languages for education sustainability. *Sustainability*, 13, 11127. <https://doi.org/10.3390/su131911127>
7. Köprülü, F., & Öznacar, B. (2019). Analysis of university students' attitudes towards distance learning in foreign language education based on various variables. *Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 10(1), 123–128. Retrieved from <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/brain/article/view/2136>
8. Nugroho, A., Ilmiani, D., & Rekha, A. (2021). EFL teachers' challenges and insights of online teaching amid global pandemic. *Metathesis: Journal of English Language, Literature, and Teaching*, 4(3). <https://doi.org/10.31002/metathesis.v4/3.3195>
9. Lestiyawati, R., & Widiantoro, A. (2020). Strategies and problems faced by Indonesian teachers in conducting e-learning system during COVID-19 outbreak. *Journal of Culture, Literature, Linguistic and English Teaching*, 2(1), 71–82.